

6. marts 2023 kl 03:00

Debat

18 markante uddannelsesstemmer: Utålmodig reformiver er ineffektiv uddannelsespolitik

Alt for ofte kommer reformerne først og inddragelsen på bagkant. Vi er nødt til at lave uddannelsespolitik på en ny måde, skriver 18 forskere, dekaner, professorer og rektorer fra uddannelsesverdenen.

Der har sjældent været tid til at afvente effekterne af uddannelsesreformer, der først viser sig på langt sigt, skriver 18 markante uddannelsesstemmer. Foto: Mathias Bojesen/Ritzau Scanpix

Hanne Andersen, Philip Binning, Birgitte Vedersø m.fl.

Se alle indlæggets afsendere i artiklens faktaboks

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Regeringen har netop kundgjort en reform af universitetsuddannelserne, og flere reformer af det videregående uddannelsesområde vil følge efter.

Denne reformiver er ikke ny. Uddannelsesområdet har længe været præget af stor omskiftelighed med mange ministerudskiftninger og mange reformer.

De korte og mellemlange uddannelser er blevet samlet i erhvervsakademier og professionshøjskoler. Professionshøjskolerne har fået forskningsforpligtelse. Universitetsuddannelserne har fået større fokus på det private arbejdsmarked. Der er indført bachelor- og ph.d.-uddannelser. Optaget er blevet dimensioneret efter dimittendernes ledighed. Uddannelsesøkonomien er blevet taxameterstyret. Løbende effektiviseringsbidrag har øget fokus på rentabilitet og stordriftsfordele.

Hver for sig har disse tiltag haft effekt på specifikke delmål. For eksempel får universitetets kandidater oftere ansættelse i det private erhvervsliv, ligesom samlingen af uddannelser på erhvervsakademier og professionshøjskoler har givet stærkere fagmiljøer og bedre uddannelsesøkonomi, samtidig med at den geografiske spredning er opretholdt. Taxametersystemet har desuden øget fokus på at mindske frafaldet.

Men reformerne har været tænkt enkeltvis uden at tage højde for, hvordan de har virket sammen. Ofte er reformerne også kommet først og den nødvendige inddragelse bagefter.

Sjældent har der været tid til at afvente effekterne, der først viser sig på langt sigt. De langsigtede og de brede perspektiver på tværs har simpelthen manglet. Derfor har reformerne tit vist sig at have utilsigtede effekter – særligt på tværs af uddannelser, institutioner og sektorer.

Afsendere

Indlægget er skrevet af:

- **Hanne Andersen**, professor i videnskabshistorie og videnskabsteori på Københavns Universitet
- **Philip Binning**, dekan for kandidat- og ph.d.-uddannelserne samt internationalisering på DTU

[Vis mere](#)

Omkalfatring er et langsigtet projekt

Når universiteternes kandidater i højere grad går til et bedre lønnet privat arbejdsmarked, lægger det pres på professionshøjskolernes uddannelser til det offentlige arbejdsmarked.

Når økonomiske incitamenter belønner fastholdelse af alle studerende, mindsker det fokus på, om den enkelte er landet på den rette hylde, eller om et studieskift kunne være til gavn for både individ og samfund.

Vi har brug for at lave uddannelsespolitik på en anden måde. For at nå frem til de bedste løsninger, må vi se på de store linjer. Det bedste resultat på langt sigt giver ikke nødvendigvis det hurtigste afkast.

Den bebudede omkalfatring af uddannelsessystemet vil være et langsigtet projekt. Vi skylder både nuværende og kommende generationer at gøre det klogt. Det kræver stor omtanke og bred inddragelse.

Det nye forum for fremtidens videregående uddannelser kommer her til at stå centralt. Derfor er det også vigtigt, at det sammensættes klogt. For at finde de rette balancer i hensynene mellem det offentlige og private arbejdsmarked, mellem land og by, mellem individets interesser og samfundets behov, har vi brug for mange forskellige perspektiver og fagligheder.

Tag hul på de væsentlige diskussioner

Vi har brug for den viden, der findes i gymnasiet om overgangen til videregående uddannelse og hos de kommende studerende om, hvad der motiverer dem i valget af uddannelse. Vi har brug for den viden, der findes på institutionerne, deres studerende og deres undervisere om, hvor skoen trykker.

Med en sådan viden kan vi diskutere, om det er fornuftigt at sprede begrænsede ressourcer tyndere ud

Hanne Andersen, Philip Binning mfl.

Vi har brug for den viden, der findes hos aftagerne og de færdiguddannede om, hvordan uddannelse og arbejdsliv hænger sammen, hvordan overgangene styrkes, og hvor sammenhængen kan forbedres.

Vi har brug for den viden, som forskere, eksperter og tænketanke sidder inde med om udviklinger og sammenhænge i uddannelser på tværs og over tid, nationalt og internationalt.

Med en sådan viden kan vi for alvor diskutere, hvordan vi bedst reformerer uddannelsessystemet. Vi kan diskutere, hvad det kræver af vores uddannelsessystem og af vores undervisere, at de studerende kommer med en bredere vifte af forudsætninger og interesser.

Vi kan også diskutere, om det er fornuftigt at sprede begrænsede ressourcer tyndere ud, eller om vi kan finde nye veje til øge kontaktfladerne – mellem institutioner på tværs af geografi og sektorer, mellem uddannelserne på tværs af institutioner, og mellem undervisere, studerende og erhvervsliv.

Og endelig kan vi diskutere, om det er fornuftigt at udviske forskellene mellem universiteter og professionshøjskoler ved at forkorte universiteternes kandidatuddannelser, eller om det er bedre at gøre det mere tydeligt hvilke institutioner, der har hvilke spidskompetencer.

På det grundlag kan vi tage stilling til, hvilke uddannelser der har brug for hvad, og hvilke institutioner der kan tilbyde det – gerne i samarbejde med hinanden.

Hvis vi skal sikre, at vi i fremtiden får et sammenhængende uddannelsessystem, der kan understøtte vores samfunds- og erhvervsudvikling og give kommende generationer de bedst mulige vilkår for deres voksen- og arbejdsliv, så er vi nødt til at få al vores viden i spil.

Vi er nødt til at få denne viden i spil, inden reformerne laves. Og vi er nødt til at arbejde med den tålmodighed, som langsigtede reformer kræver. Kun med denne omhu og indsigt, og kun på tværs af institutioner, sektorer og geografi, kan vi for alvor tænke klogt og langsigtet.

Se alle personer

SENESTE

Vellidte politikere har nemmere ved at sælge upopulære tiltag. Upopulære ministre kan "smitte af på partiet"

Det går ikke udover den daglige embedsførelse, hvis en minister ikke er en "kioskbasker." Men det forøger den "politiske kapital," hvis man er populær i befolkningen, lyder det fra valgforsker på baggrund af ny liste over ministres popularitet. Vi bruger ikke kræfter på den slags, siger tidligere særlig rådgiver.

Jonas Wiinblad Overgaard

Egelund har ingen konkrete mål for, hvor mange der skal bruge videreuddannelse på universiteterne

I et interview med Altinget siger Christina Egelund, at merit kan betyde bedre adgang til specialiserede kandidatuddannelser og at det er de samfundsfaglige uddannelser, der skal have kortere kandidater grundet stor vækst i antal studerende

Chris Lehmann

Kandidatforkortelse møder stor bekymring fra aktører: Hvor skal aben placeres?

Sofie Ewertsen Nissen

Mangel på hænder og universiteter med vokseværk udfordrer Tesfaye og Egelunds prestigeprojekt

Malte Bruhn

Få overblikket: Sådan vil regeringen reformere kandidatuddannelserne

Jonas Wiinblad Overgaard

Se regeringens pressemøde med reformudspil for fremtidens uddannelser

Video

Forskningsreserve delt i to: Ligestilling og landbruget får to partier til at droppe aftale

Sofie Ewertsen Nissen

DTU's aftagerpanel: Regeringen giver studerende en kæmpe ulempe med etårige kandidater på ingeniørområdet

Sofie Ewertsen Nissen

Vis mere

Victoria Velásquez spørger:

Hvad er ministerens holdning til, at færre års SU muligvis vil øge unges mistrivsel?

Hvilke erfaringer og forskning i digitalisering af jobcentre fremlagde Datalogisk Institut?

Christina Egelund svarer:

Hvad er følgeomkostningerne for universiteterne ved fondsfinansieret forskning?

Victoria Velásquez spørger:

Hvordan forholder ministeren sig til, at næsten otte ud af ti chefer mener, at en forkortelse af universitetsstudierne vil være en forringelse af uddannelserne?

Alex Ahrendtsen spørger:

Hvordan screener danske universiteter internationale ph.d.-ansøgere?

MEST LÆSTE FORSKNING

- 1. Kandidatudspillet beviser, at stilstandens ideologi gennemsyrrer den brede regering**
- 2. 18 markante uddannelsesstemmer: Utålmodig reformiver er ineffektiv uddannelsespolitik**
- 3. Egelund har ingen konkrete mål for, hvor mange der skal bruge videreuddannelse på universiteterne**
- 4. Sundhedssociolog: Forskere skal turde bryde klasses tabuet**
- 5. Vellidte politikere har nemmere ved at sælge upopulære tiltag. Upopulære ministre kan "smitte af på partiet"**

Afdelingsleder til Studieservice på Københavns Professionshøjskole

Hovedstaden Dagens job

DANSKE
PROFESSIONSHØJSKOLER

Ambitiøs, struktureret og analytisk stærk special- eller chefkonsulent til Danske...

Hovedstaden

Vicedirektør for Koncern-økonomi

Hovedstaden

UCN søger stærke profiler til ny direktion

Nordjylland GENTOR

